

Valvontainsinööri
Joonas Virolainen
Rakennusvalvonta
joonas.virolainen@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 23.3.2022**Asia: Purkamislupa (398-2022-219) Sylvia-koti, asuinrakennus Rautakannas**

Sylvia-kodin Säätiö hakee purkamislupaa vuonna 1976 valmistuneelle Rautakannas -asuinrakennukselle. Purkuluvan tarkoituksena on saada tilaa mahdolliselle uudisrakennukselle. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa:

Sylvia-koti perustettiin Hyvinkäälle vuonna 1957. Sen perusajatuksena on antaa erityistarpeita vaativille lapsille, nuorille ja aikuisille koulutusta ja yhteisöllinen asumistapa. Lahteen Sylvia-koti muutti vuonna 1970, kun Lahden kaupungin tarjoamalle maalle Ristolän tilalle Renkomäkeen oli saatu rakennetuksi viisi ensimmäistä rakennusta: koulu, työpaja sekä kolme asuinrakennusta. Rautakannas -asuinrakennus on osa Sylvia-kodin toisen rakennuvaiheen rakennuskantaa.

Ensimmäisen rakennusvaiheen arkkitehtina toimi Pertti Luostarinen, joskin Luostarinen laati suunnitelmat unkarilaisen arkkitehdin Gabor Tallon suunnitelmien pohjalta, jotka oli aiemmin hylätty. Rakennukset sijoittuvat ympyrän muotoon ja muodostavat siten yhtenäisen pihapiirin. Rakennusten keskelle on muodostettu pieni kumpu ja viihtyisä oleskelu- ja leikkialue. Arkkitehtonisesti vaaleilla väreillä ja puun käytöllä on haettu valoisuutta ja avaruutta. Rakentaminen on yhtenäistä ja pienipiirteistä.

Toinen rakennusvaihe rakentui 1970-luvun alkupuolella lahtelaisen arkkitehdin Erik Liljelbladin suunnitelmien mukaan. Sylvia-kodin alueelle nousi viisi uutta rakennusta: työpaja, navetta, kasvihuone ja kaksi asuinrakennusta. Rakennukset jatkavat samaa vaaleiden ja matalien rakennusten sarjaa, kuin ensimmäisen rakennuvaiheen rakennukset.

Sylvia-kodin alue on luokiteltu paikallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi sekä *Selvityksessä Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista* (2000) että *Selvityksessä Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä* (2012). Selvitykset muodostavat perustan Lahden yleiskaavan arvokohdeluettelolle, johon Sylvia-kodin rakennukset myös kuuluvat.

Asuinrakennuksesta on tehty kuntotutkimus, jonka pohjalta on erillisessä selvityksessä arvioitu korjaamisen edellytyksiä. Selvityksissä on todettu, että rakennuksessa on riskirakenteiden lisäksi kosteusvaurioita ja laajaa korjaustarvetta lähes kaikissa rakennusosissa. Korjaaminen vaatisi hyvin laajoja purkavia ja uudisrakentamiseen rinnastettavia toimenpiteitä. Museo ei vastusta rakennuksen purkamista.

Rautakannas -rakennuksen paikalle rakennettavan uudisrakennuksen tulee sopia tyyllillisesti alueen muihin rakennuksiin, jotta alueen yhtenäisyys säilyy jatkossakin. Rakennuksen tulee olla yleisilmeeltään vaalea ja pienipiirteinen. Tarkemmista suunnitteluperiaatteista keskustellaan suunnitteluvaiheessa Lahden museoiden kanssa. Museo viittaa aikaisempiin lausuntoihinsa Sylvia-kodin rakennusten purkamisesta (mm. Elovuolle 12.1.2022), ja suosittelee edelleen alueen kehittämiseksi laadittavan tarkempaa yleissuunnitelmaa yksittäisten purkulupien sijaan.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus